

Luther pekte på keiserens (eller paven) nye klær og folket begynte å le og røp, ble radikaliteten i læsene utålølig. Han ble ekkehommunisert og risikerte livet.

2. «Nåden alene». Kirken hadde i læren om nåden differensiert i en serie betingelser - naturlig, forekommende og frelsende nåde. Ifølge Luther resulterte det i uoppfyltlige krav om å være «god». Avtalen skulle mildne straffen, men førte til enda større avhen-

kel er en synd. Det er ikke en moralsk tanke, men en antropologisk grunntanke. Det handler om ærlighet og realisme. Mennesket er ikke det ideal som det ønskes og strever etter å være, men et krekk som gjør sitt beste, og tåhant sitt verste. Luther lar idealene brytes mot virkeligheten og hevder at det er dette menneske Gud elsker, i dets elendighet, ikke dets fullkommenhet. Det er dette som er ubehagelig nåde, rettferdiggjørelse av støv og forgjengelige krekk - ikke av

brutt mot kristenlogien. Det er den kristologiske bevegelsen fra død til liv.

4. Brutt fellesskap og enhet i Kristus. Enheten i Kristus ble derfor ikke brutt på grunn av Luthers leses eller hans teologi, men siden han ble ekskommunisert, oppsto naturlig nok et brutt i lojaliteten til paven som dommans (i likhet med de ortodokse). Selv om bruddet ble forsterket av politiske forhold, er dette to helt forskjellige ting. Også den

Harvord på disse delingen, og han mener det er mulig å oppnå fullt nærverdsfellesskap på disse premissene.

5. Frihet for tro og tanke. Luther var ikke en farsmann for «Skriften alene» som løserett prinsipp. Skriften skulle derimot være en kritisk prøvestein som med fornuftens hjelp kunne overprøve tradisjonen og det kirkelige hierarki. Her hadde Luther et skilling større tiltro til fornuften og den klare tanke enn mange andre, og reformasjonen ble

Verre og kompromissløse når han taler om Luther i Berlin i mai i sin ledning. Lutherjubileet? Luther var som kjent ingen tilhenger av moderasjon, men av God mat selvsagt skal det festes! Bror Haaver får heller brenne sin sekk og hve asken på bålet. Hvorfor ikke bli med på festen? Er det jubelår, skal det ikke spores på spampan-juni? Eller oplesaken. Eller ølet. Skal!

Marius Timmann Milanland, professor ved Det teologiske fakultet, UIO
mtilde@smail.com

Det kjønnsbiologiske maktspørålet

KJØNN

Andreas H. Bjørta

For en stund siden hadde Liv Rokksand et interessant innlegg i Klassekampen om kjønn og makt (22. februar). Hun fremholder at både kvinner og menn bør utvide sin tenkning om kjønnsmakt, og siden språk er makt omfatter dette også hvordan språket benyttes. Et viktig eksempl på dette er relatert til spørsmålet om «enslige kvinner» skal få adgang til «assistert befruktning», eller til å bruke en sædbank for å få barn. Med «enslig kvinne» mener en da en kvinne som står utenfor et parforhold.

I dag kan imidlertid alle kvinner velge å stå utenfor dette. I realiteten åpner en derfor for at alle kvinner skal få adgang til «assistert befruktning», noe som bør lede til en nærmere vurdering av hva en mener med «assistert befruktning». For når menn erstatter moren med en surrogat-mor blir det betegnet som surrogat og siden surrogati betyr å erstatte burde vel også erstatingen av en far med en sædbank også betegnes som surrogat.

at de fleste menn vanskelig kan kalle seg fedre. En fasisis for den som føder barnet og det er kvinnen, moren. Menn kan derimot ikke være sikre på sitt farskap. Alle kan jo være faren til et barn og en kan derfor ikke være helt sikre på at det er den biologiske faren som faktisk erstattes. Erstatningen av en far med en sædbank er derfor ikke surrogati, kun erstatingen av en mor. En konsekvens av dette er at de fleste menn vanskelig kan kalle seg fedre. De kan jo ikke være sikre på om de er den biologiske faren til sine barn, at de faktisk har barn sammen med moren. Eller sagt på en annen måte,

De kan ikke stole på kvinnen som de har barn sammen med. For en hån mot voksne kvinner.

Slik blir det når en gjør kjønnspolitikk biologisk. Dette er språklig og biologisk tåkelegging for å skule at foreldreskapet er relatert til det menneskelige subjekt og politiske strukturer og dette gjør dagens språklige strukturer farlige. For de innebærer at menn kan sin sikre sitt farskap ved mannsutortære samtnsstrukturer som kontrollerer den menneskelige reproduksjon og undertrykker kvinnen. Et ikke ukjent fenomen mange steder i verden. Faktisk legitimerer dagens språklige strukturer slike regimer. Kvinner og menn

Andreas H. Bjørta, trebarnsfar (tro, jeg) andreasbj@postboks.no